

بررسی تأثیر عفونتهای قارچی (کاندیدازیس) بر بقا و حجم تومور و نسبت سلولهای T (CD4/CD8) ارتشاح یافته به تومور در موشهای مبتلا به سرطان سینه

مرضیه هلاکوئی* M.Sc.، محمدحسین یادگاری[?] Ph.D.

زهیرحسین صراف^{**} Ph.D.، مهدی مهدوی^{**} M.Sc.، آزاده اسکندری^{*} M.Sc.

چکیده

هدف: در این تحقیق تأثیر عفونت مخمر کاندیدا آلبیکنس و پروتئینهای ساختاری و ترشحات آن بر حجم تومور، بقا و نسبت لنفوسیت‌های ارتشاح یافته به تومور (CD4/CD8) در موشهای مبتلا به سرطان پستان (شرایط In vivo) و نیز خاصیت سرکوبگری این پروتئینها در شرایط In vitro مورد ارزیابی قرار گرفت. **روش بررسی:** در ابتدا مخمر کاندیدا آلبیکنس در محیط مایع کشت داده شد. سپس پروتئینهای ترشحاتی کاندیدا آلبیکنس آزاد شده در محیط کشت، با ستون کروماتوگرافی تخلیص گردید. پروتئینهای ساختاری نیز با سونیکیت کردن مخمر بدست آمد و با کمک تست MTT خاصیت سرکوبگری آنها مورد ارزیابی قرار گرفت. جهت بررسی تأثیر عفونت کاندیدازیس و اثر پروتئینهای ساختاری و ترشحات بر حجم تومور، بقا و نسبت لنفوسیت‌های ارتشاح یافته به تومور (CD4/CD8)، موشهای Balb/c با جراحی ساده توموری شدند و سپس در چهار گروه مجزا قرار گرفتند. گروه اول مخمر زنده کاندیدا آلبیکنس، گروه دوم پروتئینهای ساختاری، گروه سوم فراکشنهای پروتئینهای ترشحاتی و گروه چهارم (گروه کنترل) PBS به طور روزانه دریافت نمودند. روزانه حجم تومور در ۴ گروه فوق اندازه‌گیری شد. مرگ و میر موشها نیز در روزهای متوالی ثبت می‌گردید در نهایت بافت توموری در ۴ گروه فوق جداسازی و سوسپانسیون شد. سپس رنگ‌آمیزی با آنتی بادیهای CD4/CD8 انجام گردید در انتها سنجش نسبت این سلولها در بافت توموری با روش فلوسایتومتری اندازه‌گیری شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که عفونت کاندیدائی ناشی از مخمر زنده کاندیدا آلبیکنس و پروتئینهای ساختاری و ترشحات آن در مقایسه با گروه کنترل موجب سرکوب پاسخهای تکثیری لنفوسیتها شده است بررسی موشهای توموری که پروتئینهای ساختاری و ترشحاتی کاندیدا آلبیکنس را به صورت درون وریدی دریافت نموده بودند و یا عفونت کاندیدا آلبیکنس داشته‌اند، نشان داد که این گروهها در مقایسه با گروه کنترل افزایش رشد تومور داشته‌اند. همچنین بقای این موشها نسبت به گروه کنترل کمتر شده بود. بررسی فلوسایتومتری نشان داد که نسبت سلولهای T(CD4/CD8) ارتشاح یافته به تومور در موشهای دریافت کننده پروتئینهای ساختاری و ترشحاتی و همچنین موشهای عفونی کاهش یافته است.

نتیجه‌گیری: بررسی‌های فلوسایتومتری نشان داده است که با توجه به افزایش حجم تومور نمی‌توان نقش کمی برای این سلولهای TCD4 قائل شد. لذا با توجه به افزایش حجم و پیشرفت تومور، این سلولها احتمالاً سلولهای T تنظیمی هستند که در منطقه تومور پاسخهای ایمنی را سرکوب نموده و به رشد برق آسای تومور کمک نموده‌اند.

واژه‌های کلیدی: کاندیدا آلبیکنس، تومور، کاندیدازیس، نسبت لنفوسیت‌های CD4/CD8 ارتشاح یافته به تومور.

دریافت مقاله: ۸۵/۵/۲۱ اصلاح مقاله: ۸۵/۱۲/۲۳ پذیرش مقاله: ۸۶/۱/۲۰

[?] استادیار گروه قارچ‌شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران - ایران

* گروه قارچ‌شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس

** گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس

آدرس پست الکترونیکی: yadegarm2000@yahoo.com

مقدمه

کاهش می‌یابد و به نوعی، سرکوب پاسخ ایمنی مشاهده می‌گردد (۱۱). همچنین کاندیدا آلبیکنس کشته شده، تولید IFN- γ را توسط سلولهای NK مهار می‌نماید (۱۲). جالب توجه این که کاندیدا آلبیکنس چندین فاکتور محلول آزاد می‌کند که تولید فراورده‌های آنیون سوپراکسید را در نوتروفیلها مهار می‌نماید (۱۳،۱۴). از سوی دیگر یکی از مشکلاتی که در مبتلایان به سرطان پستان مشاهده می‌شود، عفونتهای فرصت‌طلبی چون کاندیدا آلبیکنس است (۹). حال آن چه ما در این تحقیق به دنبال آن بودیم و به عنوان فرضیه مطرح نمودیم این بود که نشان دهیم آیا در موشهایی که مبتلا به سرطان پستان هستند، وجود یک ارگانسیم نظیر کاندیدا آلبیکنس که از جنبه‌های مختلف پاسخ سیستم ایمنی را سرکوب می‌نماید، زمینه لازم برای رشد بیشتر تومور را فراهم می‌آورد؟ به عبارت دیگر آیا باعث بدتر شدن وضعیت تومور می‌گردد؟ با توجه به این که چنین مطالعه‌ای تا به حال در سطح دنیا صورت نگرفته است، در این تحقیق بر آن شدیم که به سؤالات مذکور پاسخ دهیم.

روش بررسی

تهیه کشت تازه از کاندیدا آلبیکنس. مخمر کاندیدا آلبیکنس سوش PTCC:5027 (Persian type culture collection) با رعایت شرایط استریل بر روی محیط سابوردکستروز آگار (Sabourad dextrose agar) در ۳۷ درجه و به مدت ۴۸ ساعت کشت داده شد. برای حصول اطمینان از سوش مورد نظر، آزمایشات افتراقی نمونه نظیر کشت در محیط کورن میل آگار حاوی توئین ۸۰ (meal agar+Tween corn) (80) و کشت در سرم انجام شد.

تهیه سوپ رویی کشت کاندیدا آلبیکنس. در ابتدا $10^7 \times 5$ مخمر کاندیدا آلبیکنس را در پنجاه میلی لیتر محیط مایع 10% FBS RPMI+ (Fetal Bovine serum) کشت داده شد و سپس به مدت ۱۵ روز در انکوباتور ۵% CO_2 ، دمای ۳۷ درجه سانتی گراد نگهداری گردید؛ سپس سوپ رویی جمع‌آوری و در $70^\circ C$ - نگهداری گردید (۱۵).

کاندیدیمی در سالهای اخیر در آمریکا چهارمین علت عفونتهای بیمارستانی بوده است و در حدود ۲۵ تا ۵۰ درصد عفونتهای بیمارستانی در بخش مراقبتهای ویژه و ۸ تا ۱۵ درصد کل عفونتهای بیمارستانی را تشکیل می‌دهد. میزان مرگ و میر ناشی از این عفونتها بسیار بالاتر از موارد مشابه باکتریایی می‌باشد و تخمین زده می‌شود که این میزان در حدود ۸۰-۳۸٪ باشد (۴-۱). افزایش یافتن تعداد بیمارانی که برای دوره‌های طولانی مدت توسط مراقبتهای خاصی تحت پیگیری می‌باشند، مانند بیماران سرطانی، افراد جمعیت در خطر کاندیدیازیس را افزایش داده است. کاندیدا آلبیکنس همچنان گونه غالب بوده، بیش از ۵۰٪ موارد عفونتهای کاندیدیایی را تشکیل می‌دهد (۵). از جمله گروههای در معرض خطر، مبتلایان به سرطان هستند (۶)؛ سرطان، دومین عامل مرگ و میر در انسانهاست (۷) و شایع‌ترین سرطان در خانمها سرطان پستان است (۸). در مبتلایان به سرطان پستان، طی پروسه درمان با روشهای شیمی درمانی، عموماً به دلیل آسیبی که شیمی درمانی به سلولهای سیستم ایمنی وارد می‌آورد، این افراد مستعد عفونتهای فرصت‌طلب می‌شوند و یکی از عفونتهای شایعی که در این افراد مشاهده می‌شود، عفونت کاندیدیازیس است (۹). علی‌رغم تحریک سیستم ایمنی از سوی کاندیدا آلبیکنس و القای پاسخ ایمنی بر ضد آن، گزارشهای متعددی وجود دارد که حاکی از سرکوب سیستم ایمنی و در نتیجه فرار کاندیدا آلبیکنس از وقایع ایمونولوژیک می‌باشد. شواهد آزمایشگاهی نشان می‌دهد که در حضور آنتی ژنهای ساختاری کاندیدا آلبیکنس، سلولهای دندریتیک قادر به بیان مولکولهای کمک تحریکی نیستند و همچنین این سلولها قابلیت تولید IL-12 را ندارند؛ اما قادر خواهند بود که IL-10 ترشح نمایند و این می‌تواند مکانیسمی باشد که بوسیله آن کاندیدا آلبیکنس پاسخهای سیستم ایمنی را سرکوب می‌نماید (۱۰). شواهد دیگری نشان داده‌اند که در مبتلایان به عفونت کاندیدیایی، پاسخ تزایدی و تولید IFN- γ لنفوسیت‌های T در تحریک با آنتی ژنهای کاندیدا به شدت

گرفت. پس از قطعه قطعه کردن، قطعات کمتر از 0.5 cm^3 به موشهای BALB/c سالم به صورت زیرپوستی پیوند زده شد. بعد از گذشت یک هفته، تومور در ناحیه پیوندی ظاهر گردید. **عفونی نمودن موشهای توموری.** به منظور به دست آوردن تعداد مطلوب از مخمر کاندیدا آلیکنس برای استفاده در تستهای نهایی، پس از توموری نمودن موشها در روز پنجم تا هفتم، در گروههای مختلف به تعداد 1×10^5 ، 2×10^5 ، 5×10^5 ، 1×10^6 ، 2×10^6 در حجم ۲۰۰ میکرولیتر از محلول PBS به صورت درون رگی (IV injection) از طریق دم تزریق شد (۱۸). هفت روز بعد موشها کشته شدند و احشای آنها از نظر کشت کاندیدا آلیکنس و بررسی پاتولوژیک جهت حضور کاندیدا آلیکنس در احشاء مورد ارزیابی قرار گرفت.

کشت و تهیه لام پاتولوژیک احشای موشهای توموری آلوده به عفونت کاندیدا آلیکنس. جهت بررسی عفونت سیستمیک، در روز هفتم پس از تزریقات، موشها نخاعی شده، سپس به کمک پنس و قیچی استریل احشای آنها مشتمل بر کبد، طحال، کلیه جدا گردید و به همراه تومور جهت بررسی آلودگی، پس از له نمودن توسط سرنگ معمولی در محیط ساپروند دکستروز آگار کشت داده شدند. همچنین از هر عضوی یک نمونه در فرمالین ۱۰٪ فیکس و برای تشخیص پاتولوژیک به آزمایشگاه ارسال گردید.

ارزیابی پاسخ تکثیری سلولهای گره لنفاوی موش در مقابل فراکشن حاصل از سوپ کشت کاندیدا آلیکنس و پروتئین ساختاری به دست آمده از سونیکیت نمودن کاندیدا آلیکنس در تست MTT. جهت بررسی پاسخ تکثیری سلولهای سیستم ایمنی، روشهای مختلفی وجود دارد. در این پژوهش، پاسخ تکثیری با کمک محلول MTT (3-(4,5-Dimethylthiazol-2-yl)-2,5-) (diphenyltetrazolium bromide) صورت گرفت. این محلول با NADPH ردوکتاز سلولهای زنده و فعال واکنش داده، رسوب نموده، تشکیل کریستالهای فورمازان را می‌دهد که شدت رنگ حاصل شده، متناسب با میزان تکثیر می‌باشد. از مزیت‌های این روش عدم رادیواکتیو بودن آن نسبت به روش LTT است. بدین

تهیه فراکشن‌های کشت رویی کاندیدا آلیکنس با استفاده از روش ژل فیلتراسیون کروماتوگرافی. در این روش از ژل سفادکس G100 و بافر PBS (pH=7.2-4) استفاده نمودیم. ابتدا پروتئین ترش‌چی کاندیدا آلیکنس توسط Freez Drier تغلیظ شده؛ لیوفیلیزه گردید و Resolution نمونه بالا برده شد. سپس روی ستون سفادکس G-100 برده شده، فراکشن‌های 0.5 ml جمع‌آوری شدند. در انتها OD (optical density) نمونه‌های جمع‌آوری شده (فراکشن‌ها) توسط اسپکتروفوتومتر اندازه‌گیری گردید و نمونه‌های پروتئینی به دست آمده در 70°C درجه نگهداری شد.

تهیه عصاره پروتئینی کاندیدا آلیکنس (پروتئینهای ساختاری). در این تحقیق از روش Elorza و همکارانش، یعنی از ورتکس (Vortexing) کردن مخمر در حضور پرل شیشه‌ای برای خرد کردن سلولها استفاده شد (۱۶). ابتدا محلول بافری PBS حاوی ۱ میلی مولار PMSF (Phenylmethyl sulfonyl fluoride) تهیه شد و سپس به میزان ۳۰ درصد وزنی- حجمی به هر کدام از نمونه‌های مخمری، در داخل لوله‌های سانتریفوژ اضافه گردید. بر روی این مخلوط دانه‌های شیشه‌ای (قطر ۳-۲ میلی متر) تا حدود کمی بالاتر از حجم کلی مخلوط اضافه شد. در تمامی این مراحل، نمونه داخل ظرف یخ قرار داشت. در مجاورت دانه‌های شیشه‌ای و بافر مخصوص حدود بیست و چهار تا سی بار مخمر ورتکس گردید. در حین انجام این مراحل هر بار سلولهای مخمری از نظر میزان خرد شدن توسط میکروسکوپ نوری بررسی شدند. پس از آن که ۸۰ تا ۹۰ درصد سلولهای مخمری خرد شدند، مایع رویی که حاوی عصاره داخل سلولی بود، جمع‌آوری شد. جهت جداسازی نمک از پروتئینها و تغییر محیط بافری نمونه از کیسه دیالیز استفاده شد و میزان پروتئین نمونه به وسیله روش براد فورد اندازه‌گیری و در 70°C درجه نگهداری گردید.

توموری نمودن موشها. موش توموری مدل سرطان خودبه‌خودی پستان از انستیتو پاستور ایران تهیه شد. سپس نوع سرطان با آزمایشات پاتولوژیک اثبات گردید (۱۷) و جهت پیوند زدن، تومور از بدن حیوان خارج شد و درون PBS استریل قرار

منظور از موش Balb/c ۸ تا ۱۰ هفته‌ای استفاده گردید. در موش نخاعی شده، تحت شرایط استریل، گره لنفاوی براکیال و آگزیلاری با پنس و قیچی استریل خارج گردید و در محیط RPMI با کمک پیستون سرنگ گره له شد و سلولهای جدا شده از آن از الک سلولی ۱۵۰ میکرونی عبور داده شد. سپس در محیط کامل FCS+RPMI به تعداد نهایی یک میلیون در میلی لیتر رسانده شد. از سوسپانسیون سلولی حاصل ۱۰۰ لاند به هر چاهک ۹۶ خانه‌ای مسطح اضافه شده، سپس آنتی‌ژن با غلظتهای نهایی ۱۰۰، ۱۰، ۱، ۰/۱، ۰/۰۱، ۰/۰۰۱ میکروگرم در میلی لیتر به آنها اضافه شد، در چاهک و به کنترل منفی، هیچ آنتی ژنی به سلولها اضافه نشد (۱۹) و برای بلانک فقط از RPMI بدون FCS استفاده شد. حجم نهایی تمام چاهکها ۲۰۰ میکرولیتر بود و پاسخ تکثیری در سه نوبت ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت توسط محلول MTT مورد ارزیابی قرار گرفت. بدین صورت که پس از طی ساعات مذکور، به مقدار ۲۵ میکرولیتر از محلول MTT به تمام حفرات اضافه شد و سپس پلیت به مدت ۴ ساعت در انکوباتور قرار گرفت. پس از ۴ ساعت پلیت از انکوباتور خارج شده، محیطها از پلیت‌ها منتقل گردید و به تمام حفرات ۱۰۰ میکرولیتر محلول DMSO (دی متیل سولفوکساید) اضافه شد. پس از طی حدود ۵ تا ۱۰ دقیقه جذب، در طول موج ۵۷۰nm قرائت گردید و جذب سلولهای تحریک شده به جذب سلولهای تحریک نشده به عنوان اندیکس تحریکی اندازه گرفته شد.

طریق ورید دمی تزریق گردید. این تزریقات تا ۸ روز به صورت روزانه ادامه یافت و به عنوان گروه کنترل به موشهایی که توموری شده‌اند، روزانه به حجم ۲۰۰ میکرولیتر PBS تزریق گردید. همچنین در طی پروسه، بقای موشها نیز ثبت گردید.

اندازه‌گیری سیر رشد تومور در موشهای توموری. برای این کار از کولیس ورنیه استفاده می‌شد که پس از انجام عمل پیوند توموری و شروع رشد توموری در انتهای هفته دوم پیوند، هر روز اندازه تومور در سه مقطع طول، عرض و ارتفاع تعیین می‌گردید.

استخراج لنفوسیت‌های ارتشاح یافته به تومور و آزمون فلوسایتومتری. پس از طی ۸ روز از تزریقات، موشهای توموری نخاعی شده، بافت توموری آنها توسط پنس و قیچی جدا می‌شد و در داخل PBS استریل قرار می‌گرفت. تومور به کمک قیچی به قطعات کوچکتر تقسیم می‌شد و مناطقی که کاملاً سفت و سخت بود، انتخاب (۱۷) و در ظرف هموژنایزر توسط محلول PBS له گردید تا سلولهای ارتشاح یافته به تومور، جداسازی شوند.

سوسپانسیون سلولی به دست آمده را از Mesh با منفذ ۱۵۰ میکرون عبور و با محلول PBS شستشو داده، پس از شمارش و تعیین تعداد سلول و زیست‌پذیری آنها، تعداد ۱۰۰,۰۰۰ سلول در هر لوله فالکون قرار گرفته، به آن ۱۰ میکرولیتر از آنتی‌بادی‌های ضد CD4 و CD8 که کانژوگه به رنگ FITC بود، اضافه گردید. سوسپانسیون ورتکس گردیده و به مدت ۳۰ الی ۴۰ دقیقه در روی یخ قرار داده شد و با حجم بالای PBS شستشو داده شد. نمونه‌ها با محلول پارافرمالدئید ۲٪ فیکس گردید و در نهایت توسط دستگاه فلوسایتومتری قرائت گردید. پس از آنالیز فلوسایتومتری نسبت CD4 به CD8 به صورت تقسیم عددی درصد آن دو صورت گرفت.

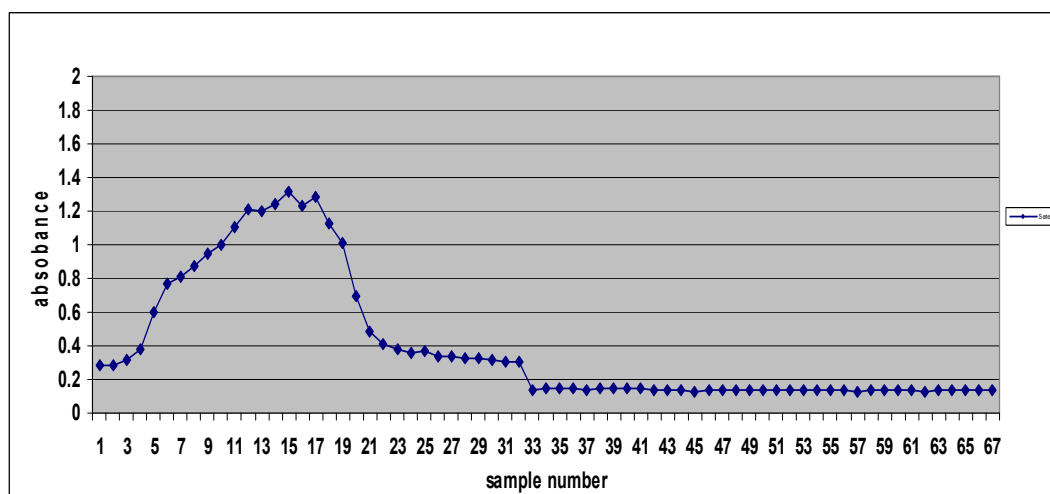
روش آماری. تعداد نمونه در هر گروه پنج عدد و به دلیل کم بودن حجم نمونه، با استفاده از روشهای Non-parametric و با آنالیز Mann whitney داده‌ها آنالیز گردید. حدود اطمینان ۹۵٪ بود و آنالیز با واریانس دو طرفه انجام گرفت و عدد P کمتر از ۰/۰۵ معنی‌دار در نظر گرفته شد.

بررسی اثر عفونت سیستمیک ناشی از کاندیدا آلبیکنس، تزریق فراکشن حاصل از سوپ کشت رویی و پروتئینهای ساختاری کاندیدا آلبیکنس بر رشد تومور پستان و بقا در موشهای Balb/c. پس از توموری نمودن موشها در روز هفتم در گروه یک، به هر موشی به تعداد 2×10^6 کاندیدا آلبیکنس به حجم ۲۰۰ میکرولیتر PBS (فسفات بافرسالین) از طریق ورید دمی تزریق شد. در گروه دوم و سوم به ترتیب به هر موش توموری روزانه به مقدار ۵۰۰ میکروگرم از پروتئینهای فراکشن حاصل از کشت سوپ رویی کاندیدا آلبیکنس و پروتئینهای ساختاری کاندیدا آلبیکنس از

یافته‌ها

نتایج حاصل از کشت کاندیدا آلبیکنس در محیط مایع و تهیه فراکشن سوپ کشت آن. با عبور سوپ ناشی از کشت، از ستون و بررسی پیک به دست

آمده مشخص گردید که لوله‌های شماره ۵ تا ۲۵ دارای یک پیک بوده است. از تنها فراکشن به دست آمده در بررسی MTT و همچنین دیگر آزمایشات استفاده گردید (نمودار ۱).

نمودار ۱. جذب نوری نمونه‌های مختلف پس از فراکشن‌گیری از سوپ کشت کاندیدا آلبیکنس. در این جا از لوله شماره ۵ تا ۲۵ به عنوان یک فراکشن جمع آوری شد.

تصویر ۱ و ۲. موش سمت چپ مبتلا به سرطان پستان می‌باشد و در روز پانزدهم از پیوند قرار دارد و موش سمت راست نمایی از تومور کارسینوم پستان می‌باشد.

نهایت موشها در روزهای ۲۰ تا ۳۰ پس از پیوند می‌مردند. همچنین جهت اثبات نوع تومور، از بافت توموری لام پاتولوژیک تهیه گردید.

نتایج حاصل از عفونی نمودن موشها. نتایج عفونی نمودن موشهای توموری نشان داده است که هفت روز پس از تزریق مخمر به صورت درون وریدی، در

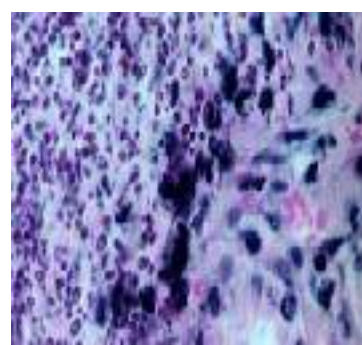
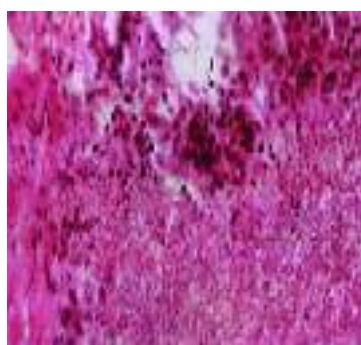
نتایج حاصل از توموری نمودن موشهای Balb/c. نتایج توموری شدن موشها نشان داده است که تقریباً پس از گذشت ۵ تا ۷ روز از پیوند، تومور در حد ۳ تا ۴ میلی متر رشد نموده و پس از آن تومور در طی ۲ تا ۳ هفته بعد (بسته به حجم تومور اولیه پیوند شده) به حداکثر حجم خود رسیده است (تصویر ۱ و ۲): موشها در این لحظه از نظر وزنی به شدت تحلیل می‌رفتند. در

در این گروه لامهای پاتولوژیک نیز حضور مخمر را در بافتهای مختلف تأیید نمود.

گروههایی که به تعداد $10^6 \times 2$ مخمر تزریق شده بود، کشت ارگانهای مختلف از نظر وجود مخمر مثبت بود (تصویر ۳ و ۴).

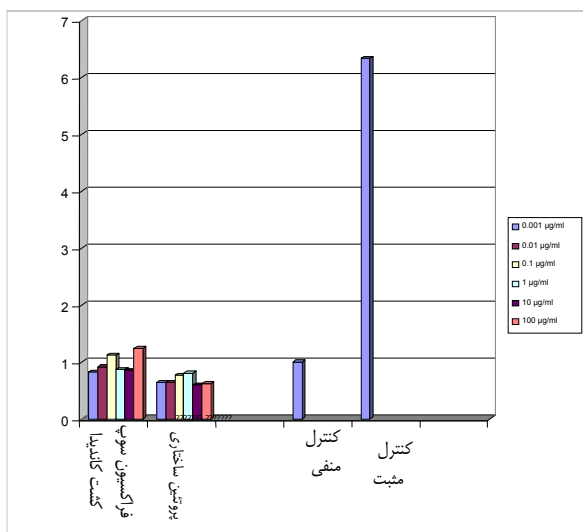
تصویر ۳ و ۴. در سمت راست کلونیهای کاندیدا آلبیکنس پس از کشت کلیه موشهای توموری و در سمت چپ کشت طحال موشهای توموری ۷ روز پس از عفونی نمودن موش با تزریق تعداد $10^6 \times 2$ مخمر کاندیدا آلبیکنس بصورت داخل وریدی را نشان می‌دهد.

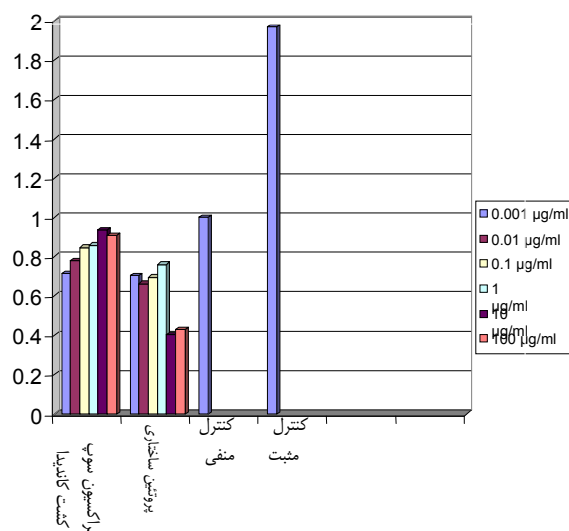
تصویر ۵ و ۶. در سمت راست بافت کلیه موشهای توموری و در سمت چپ بافت طحال موشهای توموری ۷ روز پس از عفونی نمودن موش با تزریق تعداد $10^6 \times 2$ مخمر کاندیدا آلبیکنس به صورت تزریق داخل وریدی، ارتشاح کاندیدا مشخص می‌باشد.

این سرکوب از نظر آماری اختلاف معنی‌داری با گروه کنترل نداشته است ($P > 0.05$)، در حالی که در باقی غلظتها موجب تکثیر سلولهای گره لنفوی شد. در MTT ۷۲ ساعته (نمودار ۳) در غلظتهای 0.001 ، 0.01 ، 0.1 و $10 \mu\text{g/ml}$ موجب سرکوب پاسخ تکثیری شد. اما تنها در غلظت $0.001 \mu\text{g/ml}$ به طور معنی‌داری در مقایسه با گروه کنترل موجب سرکوب پاسخهای تکثیری شده است و در باقی غلظتها موجب القای پاسخ تکثیری شده است. با توجه به این که سرکوبگری این پروتئینها دارای کینتیک ثابتی نبوده است، در این تحقیق به هر موش $500 \mu\text{g}$ (معادل ۲۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم) آنتی‌ژن ساختاری و فراکشن سوپ روزانه تزریق شد.

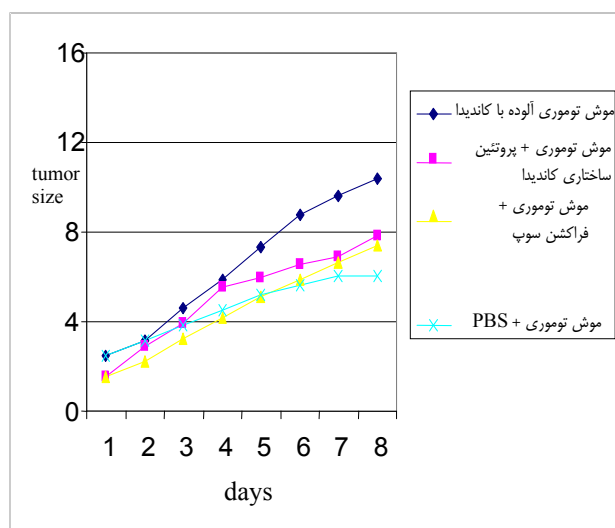
نتایج حاصل از ارزیابی پاسخ ضد تکثیری سلولهای گره لنفوی موش Balb/c در مقابل فراکشن حاصل از سوپ کشت کاندیدا آلبیکنس و پروتئین ساختاری کاندیدا آلبیکنس در تست MTT. نتایج تست MTT نشان داد که پروتئینهای ساختاری در تمام غلظتها، موجب سرکوب پاسخهای تکثیری شدند؛ منتهی در مورد فراکشن پروتئینهای ترشچی این سرکوب در ۲۴ ساعت اولیه (نمودار ۱) تنها در غلظتهای 0.001 و 0.01 و $0.1 \mu\text{g/ml}$ به طور معنی‌دار مقایسه با گروه کنترل موجب سرکوب پاسخهای تکثیری شده است ($P < 0.05$). در MTT ۴۸ ساعته (نمودار ۲) فراکشن پروتئینهای ترشچی تنها در غلظت $0.001 \mu\text{g/ml}$ موجب سرکوب شد که

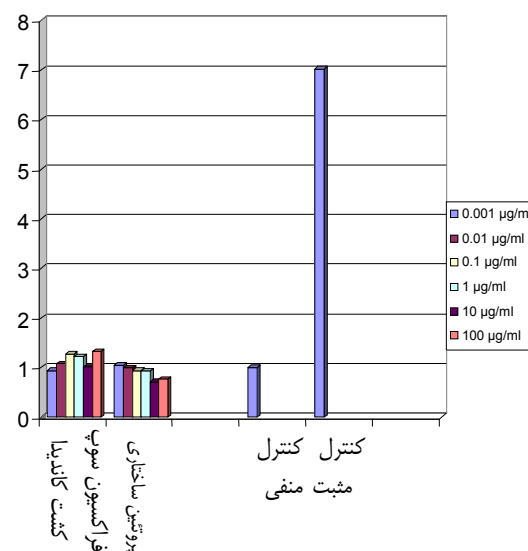
نمودار ۳. نتایج ۷۲ ساعته تست MTT بر حسب اندیکس تحریک

نمودار ۱. نتایج ۲۴ ساعته تست MTT بر حسب اندیکس تحریک

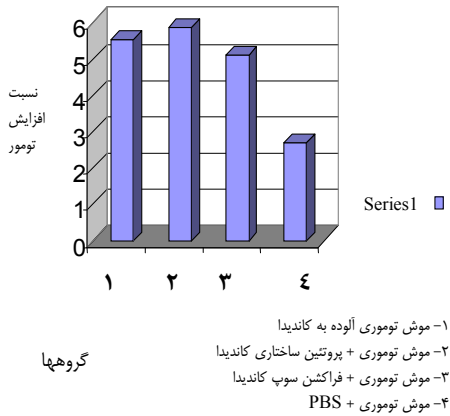
منحنی ۱. تغییرات حجم تومور در روزهای متوالی در گروههای مختلف بر حسب سانتی مترمکعب.

نمودار ۲. نتایج ۴۸ ساعته تست MTT بر حسب اندیکس تحریک

حجم معادلی از PBS دریافت نموده بودند، به طور معنی داری موجب افزایش (منحنی ۱ و نمودار ۴) رشد تومور شدند ($P < 0.05$). بررسی موشهای توموری از نظر بقاء نشان داده است که در هر سه گروه میزان بقاء کاهش می یابد (منحنی ۲)؛ این کاهش در گروه موشهای توموری آلوده به کاندیدا آلیکس و گروه دریافت کننده پروتئینهای ساختاری معنی دار است ($P < 0.05$). اما در گروه دریافت کننده فراکشن سوپ کاندیدا

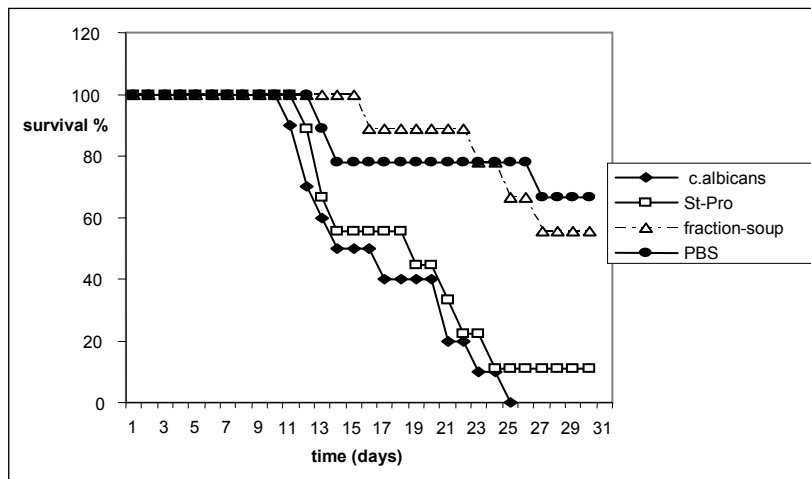
بررسی اثر عفونت سیستمیک کاندیدا آلیکس، فراکشن سوپ روئی کشت کاندیدا آلیکس و پروتئین ساختاری آن بر رشد تومور پستان و بقاء موش Balb/c. تزریق روزانه ۵۰۰ میکروگرم از فراکشن سوپ روئی کشت کاندیدا آلیکس و پروتئین ساختاری کاندیدا آلیکس به صورت درون وریدی در موشهای توموری نشان داده است که این گروهها در مقایسه با گروههای کنترل که

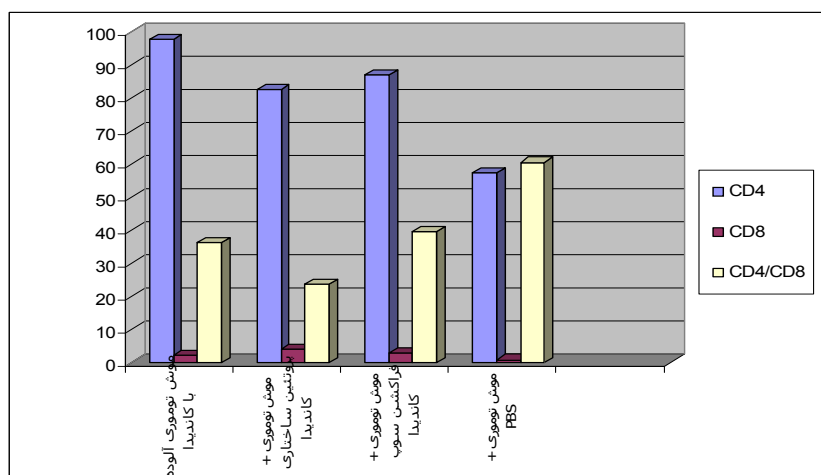
نمودار ۴. نسبت افزایش حجم تومور در روز آخر به روز اول در گروه‌های مختلف.

آلیکس کاهش بقاء نسبت به گروه کنترل معنی‌دار نمی‌باشد ($P > 0.05$).

نتایج فلوسایتومتری لنفوسیت‌های ارتشاح یافته به تومور. نتایج فلوسایتومتری سلول‌های ارتشاح یافته به تومور در گروه‌های مختلف نشان می‌دهد که ارتشاح جمعیت لنفوسیت‌های $CD4^+$ TCD در تومور گروه‌های دریافت کننده کاندیدای زنده یا فراکشن سوپ کشت آن و یا پروتئین ساختاری آن در مقایسه با گروه‌های کنترل که PBS دریافت نموده بودند، افزایش یافته است و این افزایش در هر سه مورد نسبت به گروه کنترل معنی‌دار می‌باشد ($P < 0.05$).

منحنی ۲. بقای موش‌های توموری بر حسب روز و درصد بقا

نمودار ۵. نتایج فلوسایتومتری (CD4 و CD8) در گروه‌های مختلف و نسبت CD4/CD8 در گروه‌ها ($P < 0.05$)

نتایج نسبت CD4/CD8 در گروههای مختلف نشان (نمودار ۵) می‌دهد که این نسبت در تومور گروههایی که کاندیدای زنده و یا پروتئین ساختاری آنرا دریافت نموده بودند، در مقایسه با گروههای کنترل که PBS دریافت نموده بودند، به طور معنی‌داری کاهش یافته است ($P < 0/05$) اما در گروهی که فراکشن سوپ کشت کاندیدا آلبیکنس را دریافت نموده‌اند، این کاهش معنی‌دار نبوده است ($P > 0/05$).

بحث

یکی از بیماری‌هایی که زمینه‌ساز عفونت فرصت طلب کاندیدایی می‌باشد، سرطان سینه است که عموماً در حین درمان مبتلایان به این بدخیمی به علت آسیبی که به سیستم ایمنی وارد می‌آید، بدن مستعد ابتلا به عفونت‌های فرصت طلبی چون کاندیدا آلبیکنس می‌گردد (۲۰). یافته‌ها در مورد بعضی بدخیمی‌ها نشان می‌دهد که عفونت کاندیدایی میزان مرگ و میر را در افراد دچار بدخیمی ۱۸-۳۰٪ افزایش می‌دهد (۲۱). لذا با نگرشی بر عملکرد کاندیدا آلبیکنس در مقابل سیستم ایمنی، منطقی به نظر می‌رسد که به عنوان یک عامل پیشرفت دهنده رشد تومور تلقی گردد. شواهد متعددی وجود دارد که نشان می‌دهد پروتئین‌های کاندیدا آلبیکنس دارای خاصیت سرکوبگری بر پاسخ ایمنی می‌باشند. بررسی‌های Rogers و همکارانش نشان داده است که کاندیدا آلبیکنس کشته شده با فرمالین، پاسخ تکثیر لنفوسیت‌های T به میتوزن PHA و همچنین Con A را کاهش می‌دهد (۲۲). در گزارشی دیگر Morelli و همکارانش نشان داده‌اند که اگر لنفوسیت‌های انسانی را در مقابل پلی ساکارید استخراج شده از کاندیدا آلبیکنس کشت دهند، سلول‌های T سرکوبگری ایجاد می‌گردد که پاسخ لنفوسیت‌های T را سرکوب می‌نماید و مکانیسم عمل چنین سلولی بالقوه می‌تواند یا با تماس مستقیم سلولی و یا با کمک برهمکنش با فاکتورهای محلول باشد (۲۳). Gehrz و همکارانش گزارش نمودند که پروتئین مانان یکی از عواملی است که باعث مهار پاسخ تکثیر لنفوسیت‌ها می‌گردد. این

پروتئین با شلاته کردن مس موجود در محیط کشت سلولی پاسخ تکثیر لنفوسیت‌ها را مهار می‌نماید (۲۴). در گزارشی دیگر Nelson و همکارانش نیز نشان داده‌اند که پروتئین مانان دیواره سلولی کاندیدا آلبیکنس موجب سرکوب پاسخ ایمنی می‌گردد (۲۵). در این تحقیق با توجه به شواهدی که در مورد عملکرد کاندیدا آلبیکنس در محیط *in vitro* و تعامل آن با سیستم ایمنی در دسترس بود و با توجه به این که از معطلات مهم پروسه درمانی مبتلایان به سرطان پستان، عفونت‌های فرصت طلبی چون کاندیدا آلبیکنس بوده است به بررسی نقش عفونت کاندیدا آلبیکنس در موش‌های مبتلا به سرطان پستان پرداختیم؛ مدل مطالعاتی موش مبتلا به Spontaneous adenocarcinoma of Breast با تزریق وریدی کاندیدا آلبیکنس عفونت سیستمیک در آن ایجاد شد و سپس نقش این عفونت بررسی گردید. در مرحله بعد پروتئین‌های ساختاری و فراکشن پروتئین‌های ترشحی کاندیدا آلبیکنس در تست MTT مورد ارزیابی قرار گرفت که یافته‌ها حاکی از سرکوب پاسخ تکثیر بود. در مرحله بعد با ایجاد موش توموری از طریق یک جراحی ساده با عفونی نمودن این موش‌ها و همچنین در گروه‌های دیگر با تزریق پروتئین‌های ساختاری و فراکشن پروتئین‌های ترشحی به دست آمده از کاندیدا آلبیکنس، تأثیر این عوامل بر رشد تومور و همچنین جمعیت سلولی لنفوسیتی، در ارتشاح تومور مورد ارزیابی قرار گرفت. در مرحله بعد به بررسی اثر عفونت سیستمیک کاندیدا آلبیکنس و همچنین پروتئین‌های ترشحی و ساختاری در موش‌های مبتلا به سرطان پستان پرداختیم. پس از طی شدن هشت روز از عفونت و همچنین تزریق روزانه پروتئین‌های ساختاری و ترشحی، یافته‌ها نشان داد که این عوامل موجب افزایش حجم تومور گردیده‌اند. این افزایش حجم در گروه موش‌های توموری که آلوده به کاندیدا آلبیکنس بوده‌اند، در مقایسه با گروه‌های کنترل به طور چشمگیری ($P > 0/05$) افزایش یافت. همچنین در گروه دریافت کننده پروتئین ساختاری ($P = 0/028$) و گروه دریافت کننده فراکشن حاصل از سوپ کشت کاندیدا آلبیکنس ($P > 0/021$) نیز

افزایش حجم تومور در مقایسه با گروه کنترل معنی دار بود. چنین نتیجه‌ای نشان از فراهم بودن شرایط لازم برای رشد تومور می‌باشد و لذا می‌توان نتیجه‌گیری نمود که احتمالاً سرکوب پاسخ ایمنی توسط عوامل کاندیدایی شکننده سد پاسخ ایمنی ایجاد شده است و تومور هیچ گونه پاسخ ایمنونوتیکی در مقابل رشد بی‌رویه خود ندارد.

همچنین شواهد متعددی از نقش سرکوبگری پروتئین‌های ترشحی کاندیدا آلبیکنس نیز وجود دارد. گزارشهای متعددی نیز از سرکوب پاسخ سایتوکاین و تولید واسطه‌های آزاد اکسیژن توسط سوپ کشت کاندیدا آلبیکنس حکایت می‌کنند (۲۶).

در گام بعدی به آنالیز جمعیت لنفوسیت‌های T ارتشاح یافته به تومور پرداختیم. یافته‌های علمی حاکی از این است که لنفوسیت‌های TCD8+ و TCD4+ در پاسخ به تومور و حذف آن نقش مهمی دارند. یافته‌های ما در این تحقیق نشان داده است که درصد جمعیت لنفوسیت‌های TCD4+ ارتشاح یافته به تومور در مقایسه با گروه کنترل افزایش معنی‌داری پیدا می‌کند ($P < 0.05$) و در کنار آن افزایش لنفوسیت‌های TCD8+ نیز در مقایسه با گروه کنترل معنی‌دار می‌باشد ($P < 0.05$); اما نسبت CD4/CD8 در تمامی گروه‌های تست در مقایسه با گروه کنترل کاهش می‌یابد و این کاهش از نظر آماری در گروه آلوده به کاندیدا آلبیکنس و گروه دریافت کننده پروتئین‌های ساختاری معنی‌دار است ($P < 0.05$) اما در گروه دریافت کننده فراکشن سوپ این کاهش معنی‌دار نمی‌باشد.

با توجه به افزایش جمعیت CD4, CD8 ارتشاح یافته به تومور و باتوجه به اهمیت آنها در پاسخ به تومور، قاعدتاً باید حجم تومور کاهش یابد اما عملاً چنین اتفاقی نیفتاد و تومورها در گروه‌های مختلف به شدت بزرگ شدند. لذا با توجه به افزایش حجم تومور و سلول‌های CD4+ ارتشاح یافته به تومور، نمی‌توان این سلول‌ها را به عنوان سلول‌های کمکی ضد تومور در نظر گرفت. شواهد متعددی مبنی بر بدتر شدن وضع تومور توسط سلول‌های TCD4+ وجود دارد.

سلولهای TCD4+CD25+ به عنوان دسته‌ای از سلول‌های تنظیمی (T-reg) هستند که در سرکوب پاسخ ایمنی ضد

آنتی‌ژن‌های خودی در بدن نقش دارند. یافته‌های Toge و همکارانش در مورد سرطان پستان در مدل انسانی نشان داده است که سلول‌های TCD4+CD25+ در سرطان پستان موجب سرکوب پاسخ ایمنی می‌شوند و شاید این روند عامل پیشرفت سرطان و علت عدم موفقیت ایمونوتراپی در سرطان پستان باشد (۲۷). در تحقیق دیگر Li و همکارانش نیز افزایش سلول‌های T تنظیمی TCD4+CD25+ را در خون محیطی افراد مبتلا به سرطان پستان گزارش نمودند (۲۸).

عفونتهای فرصت طلب با مکانیسم‌های متعددی به رشد تومور سرعت می‌بخشند. از سویی با کمک آنتی ژن‌های ترشحی و ساختاری خود موجب سرکوب پاسخ‌های ایمنی می‌شوند و از طرف دیگر احتمالاً با ایجاد سلول‌های T-reg با مکانیسمی غیر مستقیم موجب سرکوب پاسخ‌های ایمنی ضد تومور می‌شوند (برای اثبات این فرضیه نیاز به مطالعات تکمیلی بعدی می‌باشد) و لذا تومور با سرعت برق آسایی رشد نموده؛ بیمار را به سرعت از پای در می‌آورد (۲۱).

بنابراین، در ایمونوتراپی سرطان با توجه به نقشی که این عفونت‌ها در جهت تسریع نمودن رشد تومور دارند و با توجه به مرگ و میری که ایجاد می‌نمایند، شاید در آینده نیاز باشد به همان اندازه که به ایمونوتراپی سرطان اهمیت داده می‌شود، به جلوگیری از بروز هر گونه عفونت فرصت طلب در مبتلایان به تومور اهمیت داده شود.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج مطالعه ما و تجربیات متعددی که توسط محققین گزارش شده است، افزایش رشد تومور در حضور کاندیدا آلبیکنس و آنتی ژن‌های آن منطقی به نظر می‌رسد. در حقیقت با توجه به افزایش جمعیت CD4 در ارتشاح توموری و شواهدی که در این زمینه در مورد افزایش سلول‌های T-reg در ارتشاح تومور وجود دارد، باید پذیرفت که این افزایش جمعیت لنفوسیت‌های TCD4+ در ارتشاح توموری با توجه به این که رشد تومور را بیشتر نمودند، باید از دسته سلول‌های T-reg باشند و نقش کمکی برای آنها نمی‌توان قائل شد.

References

1. Sing N. Trends in the epidemiology of opportunistic fungal infections: predisposing factors of antimicrobial use practices (Review article). *Clinical Infectious Disease* 2001; 23:1992-96.
2. Rangel-Frausto S, Wilblin T, Blumberg HM. Variation in rates of *Candida* blood stream infection in seven surgical ICUs and six neonatal ICUs. *Clinical Infectious Disease* 1999; 129: 253-258.
3. Edmond MB. Nosocomial bloodstream infections in the United States hospitals: three years analysis. *Clinical Infectious Disease* 1999; 29: 239-244.
4. Wenzel RP. Severe sepsis-national estimates. *Critical Care Medicine* 2001; 29: 1472-1474.
5. Pfaller MA. Enternational surveillance of blood stream infections due to *Candida albicans* species, frequency of occurrence and in vitro susceptibilities to fluconazole, ravuconazole, voriconazole of isolates collected from 1997 through 1999 in the sentry antimicrobial surveillance program. *Journal of Clinical Microbiology* 2001; 39: 3254-3259.
6. Tierney LM, Mcphee SJ, Papadakis MA. Cancer. Current medical diagnosis and treatment. Large medical books/MC Graw-Hill. Middle East Edition 2000; 71-74.
7. Lane IW, Shark LC. Don't get cancer. A very publishing group Inc. New york USA 1992.
8. Ahmedin J, Taylor M, Alicia S. Cancer statistics. *Cancer Journal for clinicians* 2003; 53: 5-26.
9. Dignani MC, Solomkin JS, Anaissie EJ. Candidiasis. Anaissie EJ, McGinnis MR, Pfaller MA; In clinical Mycology, Churchill Livingstone, New York 2003: 195-229.
10. Torosantucci A, Romagnoli G, Chiani P, Nisini R. *Candida albicans* yeast and germ tube forms interfere differently with human monocyte differentiation into dendritic cells: a novel dimorphism-dependent mechanism to escape the host's immune response. *Infection and Immunity* 2004; 72(2): 833-843.
11. Carvalho LP, Bacellar O, Neves NA, de Jesus AR. Evaluation of cellular immune response in patients with recurrent candidiasis. *Revista Sociedade Brasileira Medicina Tropical* 2003; 36(5): 571-576.
12. Murciano C, Villamon E, Oconnor JE, Gil ML. Killed *Candida albicans* yeasts and hyphae inhibit gamma interferon release by murine natural killer cells. *Infection and Immunity* 2006; 74(2): 1403-2.
13. Smail EH, Melnick DA, Ruggeri R, Diamond RD. Anovel natural inhibitor from *Candida albicans* hyphae causing dissociation of the neutrophil respiratory burst response to chemotactic peptides from other post-activation events. *Journal of Immunity* 1988; 140: 3893-3899.
14. Danley DL, Hilger AE, Winkel CA. Generation of hydrogen peroxide by *Candida albicans* and influence on murine polymorphonuclear leukocyte activity. *Infection and Immunity* 1983; 40: 97-102.
15. Tang N, Liu L, Kang K, Mukherjee PK, Takahara M, Chen G, McCormick TS, Cooper KD, Ghannoum M. Inhibition of Monocytic Interleukin-12 Production by *Candida albicans* via Selective

- Activation of ERK Mitogen-Activated Protein Kinase. *Infection and Immunity* 2004; 72: 2513-20.
16. Elorza MV, Murgui A, Sentandreu R. Dimorphism in *Candida albicans*: contribution of mannoproteins to the architecture of yeast and mycelial cell wall. *Journal of General Microbiology* 1985; 131(9): 12209-12216.
17. Feyzi R, Hassan ZM, Mostafaie A. Modulation of CD4+ and CD8+ tumor infiltrating lymphocytes by a fraction isolated from Shark cartilage: Shark cartilage modulates anti-tumor immunity. *International Immunopharmacology* 2003; 3: 921-926.
18. Boyne R, Arthur JR. The response of selenium-deficient mice to *Candida albicans* infection. *Journal of Nutrition* 1986; 116: 816-822.
19. Nelson RD, Herron MJ, McCormack RT, Gehr RC. Two mechanisms of inhibition of human lymphocyte proliferation by soluble yeast mannan polysaccharide. *Infection and Immunity* 1984; 43: 1041-1046.
20. Dibaise JK, Eamonn Q. Fatal diffuse invasive Gastrointestinal candidiasis masking as ileus after Bone Marrow Transplantation. *Journal of Clinical Gastroenterology* 1997; 24: 165-168.
21. Pagano L, Melle L, Fianchi L, Melillo L et al. Chronic disseminated candidiasis in patients with hematologic malignancies. Clinical features and outcome of 29 episodes. *Hematologica* 2002; 87: 535-541.
22. Rivas V, Rogers TJ. Studies on the cellular nature of *Candida albicans* induced suppression. *The Journal of Immunology* 1983; 130: 376-379.
23. Piccolella E, Lombardi G, Morelli R. Generation of suppressor cells in the response of human lymphocytes to a polysaccharide from *Candida albicans*. *The Journal of Immunology* 1981; 126: 2151-2155.
24. Nelson RD, Herron MJ, McCormack RT, Gehr RC. Two mechanisms of inhibition of human lymphocyte proliferation by soluble yeast mannan polysaccharide. *Infection and Immunity* 1984; 43: 1041-1046.
25. Podzorski RP, Herron MJ, Fast DJ, Nelson RD. Pathogenesis of candidiasis. Immunosuppression by cell wall mannan catabolites. *Archive of Surgery* 1989; 124: 1290-1294.
26. Bernhard H. Possible role of secreted proteinases in *Candida albicans* infections. *Rev ibroam micol* 1998; 15: 65-68.
27. Okita R, Saeki T, Takashima S, Yamaguchi Y, Toge T. CD4+CD25+ regulatory T cells in the peripheral blood of patients with breast cancer and non-small cell lung cancer. *Oncol Rep* 2005; 14: 1269-1273.
28. Liu JT, Yue J, Ren XB, Li H. Measurement of CD4+CD25+ T cells in breast cancer patients and its significance. *Zhonghua Zhong Liu Za Zhi* 2005; 27: 423-425.